

עלון מס' 1038

ראה

כד' באב תשפ"ו

שבת מברכין
חודש אלולראש חודש בימים המישי ושישי
המולד יהיה ביום המישי,
בשעה: 8 בבוקר, ו-15 דקות.

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הסלל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הר"ה ג' יוסף מונרבי שליט"אאבד אך
גם תכבדדגים שבים
רועדים!

זה היה לפני מספר ימים. ישבנו על הארץ וקוננו על חורבן בית המקדש. בכינו וביקשנו, התפללנו והתחננו שנזכה לראות בבנין בית הבחירה, שנזכה שהשכינה הקדושה תחזור מגלותה הממושכת ותקום מעפרה. בואו ולא נשכח על מה נחרב הבית, על העוון הנורא של שנאת חנם ופגיעה בכבוד השני, צרות העין והעדר האהבה. כל נשכח את המוטל עלינו - להרבות אהבה ואחוה בעם ישראל, לסלק מתוכינו כל קנאה, שנאה ותחרות ולראות רק טוב בכל יהודי ויהודי. זכינו לתורה נפלאה. תורה שבכל צעד ושעל מלמדת אותנו מידות טובות מה הן, מורה לנו כיצד לנהוג ואין להתנהג ומדריכה אותנו כיצד לחוס ולהזהר בכבודו של כל נברא. גם בפרשתינו אנו מוצאים לימוד נפלא אשר בכוחו לאלפינו כבוד הבריות מהו. עם ישראל היו אמורים להכנס לארץ ישראל - ארץ הקודש. בארץ היו שבעה עמים מושחתים עד יסוד, מופקרים וחצופים, עזי פנים ורשעים עד שקיומם עלי אדמות, היוה סכנה לכל האנושות כולה ובפרט לעם ישראל אשר מתחנך למידות טובות ודרך ארץ, קדושה וטהרה, תורה ומצוות. מיד יצא הצו מאת בורא כל העולמים: "כל נשמה לא תחיו", כל אדם שהשתייך לאחד משבע האומות - אחת דתו למות, זהו רצון ה' ללא עוררין! אך אם זאת מצוה אותנו תורתנו הקדושה בפרשתינו: "אבד תאבדון את כל המקומות אשר עבדו שם הגויים אשר אתם יורשים אותם את אלוהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת כל עץ רענן" - התורה הקדושה מצוה אותנו להחריב את כל המקומות ולאבד את כל האילנות בהם עבדו אותם הגויים עבודה זרה. וכל כך למה? בילקוט שמעוני מובא הטעם: מפני שאותם מקומות ואותם עצים, מזכירים את גנותו של האדם החוטא בהם. בואו ונבין במי אנו עוסקים כאן ובמי מדובר? על שבעה עממים מושחתים ורשעים אשר עליהם נאמר: "לא תחיה כל נשמה" - שמצוה לאבדם ואין להם כל זכות קיום בעולם. וגם על כבודם הגנה התורה לסלק ולכסות את גנותם. והנה למוסר תורתנו הקדושה, אין גבול ומעצור, כי שמה תאמר: מפני שאותם שבעה עממים מורדים בה', לכן עושים בהם נקמה ומלחמת חורמה, כפי שנהוג בעולם שמשמידים מורדים, באים חז"ל הקדושים ומגלים לנו שאין המטרה לנקום, גם על אותם מורדים ורשעים רחמנותו של הקב"ה ישתבח שמו לעד כל כך גדולה עד שחס על כבודם, שאפילו לאחר שנים שכבר אין זכר מהם ועצמותיהם נרקבו מכבר, בכל זאת צריך לאבד את כל המקומות והאילנות שלהם, כדי שלא יזכירו: "כאן עבדו שבעה העממים עבודה זרה", וילעגו על כך. ומסיים הילקוט שמעוני: "הלא קל וחומר - אם חס הקב"ה על כבודם של רשעים, קל וחומר על כבודם של צדיקים". ומעשה מופלא סיפר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בספר "ברכי נפשי" היכול ללמדנו עד כמה מדקדקים בשמים בענין כבוד הבריות ובפרט שהדבר נוגע לכבודם של חכמים וצדיקים. מעשה באדם שסבל ממכת עכברים בביתו. מדברים רבים ומגוונים הוזמנו אך ההצלחה מהם והלאה. הדבר הפך לסיוט וגרם צער רב למתגוררים בבית. לבסוף כנסיון אחרון, החליט בעל הבית להזמין מדביר מקצועי מאין כמוהו. המדביר נכנס לעבודה ותוך כדי עבודה סיפר שיש לו שכן ברעננה, שמקפיד על אדם שגר בבני ברק. השכן המתגורר ברעננה כיהן כר"מ ביישיבה פלונית ובבוקר לא בהיר אחד, הגיע אליו מנהל הישיבה ומסר לידו מכתב פיטורין ללא כל הסבר וללא שתהיה סיבה לפטר את אותו המשגיח. פניו של בעל הבית חווורו כסיד למשמע הדברים, שכן כל הנתונים מורים שאותו מנהל ישיבה זה לא אחר מאשר הוא עצמו. עתה התגלתה התעלומה, בשל מי ומה אותה מרה. הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א יעץ לאותו מנהל שיסע אל הר"מ שהוא ברעננה ויספר לו מה קורה בביתו ואף יאמר לו שהוא בטוח שזו הסיבה שהעכברים הגיעו דווקא אלינו... אחים ואחיות יקרים, יש לנו אבא נפלא בשמים וכל אבא רוצה לראות שבניו ובנותיו הולכים בדרך התורה והמצוות, אוהבים ועוזרים אחד לשני, מפרגנים ותומכים איש ברעהו ומכבדים ומייקרים איש את אחיו, קל וחומר שאבינו שבשמים רוצה כזה, ואם נתחזק בדברים חשובים אלו, נזכה לישועה ולגאולה במהרה.

הרב שבדרון זצ"ל, סיפר שבעת ילדותו בפיתחו של חודש אלול כאשר "השתובב" כדרכם של ילדים, שמע לפתע את אימו קוראת לו וטענתה בפיה: "הרי דגים שבים רועדים (מאימת הדין), אם כן כיצד אפשר לשחק ולהשתעשע?!". ככה הסתכלו בדורות הקודמים על ילדים ששיחקו בחודש אלול!!! איזה מבט אמיתי, איזו אמונה חושית! זמן מועט נותר לפני ראש השנה יום הדין הגדול והנורא! זה הזמן להתעורר מכבלי השינה, זה הזמן להתאזר בעוז וגבורה! וכבר אמרו חז"ל הכל הולך אחרי החיתום! לחטוף ולחטוף עוד שיעור תורה, עוד התחשבות ועזרה לזולת, חשבון נפש על שעבר מבלי חלילה ליפול לזרועות היאוש כלל ועיקר. עלינו לדעת שאף פעם לא מאוחר וכמו שמסופר על אבי תנועת המוסר רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שחלף לפנות בוקר ליד בית בו בקע אור וראה את הסנדלר עוסק במלאכתו, לאחר שברכו הרב לשלום ושאל למעשיו, הצביע הסנדלר על הנר הדולק ואמר: "כל עוד הנר דולק, אפשר עוד לתקן!". הלך משם רבי ישראל כשכולו זורח מאושר, "כל עוד הנר דולק", הדהדו המילים באוזניו, "אפשר עוד לתקן". נענה רבי ישראל ואמר: "כל עוד הנר" - נר ה' - נשמת האדם, דולקת, קיימת ונמצאת בקירבו, "אפשר עוד לתקן" - יכול הוא לתקן את מעשיו ולהטיב את דרכיו! יעזרנו הקב"ה לחזור בתשובה שלמה ורצויה לפניו, ולזכות לגאולה השלמה במהרה!

זמני כניסת ויציאת השבת

ח"א	י-ם	חיפה	ב"ש
19:13	18:56	19:03	19:12
20:11	20:09	20:12	20:09
20:44	20:47	20:44	20:43

הפטרת השבוע

הפטרה: ענין סוברה (ישעיהו נד, יא-נה, ה)

סיפור לשבת

מטעמים לשבת חידושים לפרשת השבוע

"ואת תרומת ידכם" (יב,ו)

אלו ביכורים (רש"י). אמר החידושי הרי"ם זצ"ל: יש להרים את כל הפעולות הנעשות בידים ולקדשם לשמים (כפי שאמרו חכמינו: "יקדשו ידי לעושיהם"). וזהו ענין הבכורים, שמקריבים את בכוריהם של הפירות הצומחים בעזרת עבודת כפים בשדה ובגן, לפני השם יתברך על המזבח. לפיכך נקרא חג מתן תורה בשם "יום הבכורים", לפי שרק על ידי התורה אפשר להגיע לידי כך, להרים ולקדש את כל פעולות האדם לשמים.

(מענה של תורה)

"אחרי ה' אלוהיכם תלכו ואותו תיראו... ואותו תעבדו ובו

תדבקו" (יג,ה')

הרי אותם הדברים נאמרו בפרשה הקודמת, בלשון יחיד: "את ה' אלוהיך תירא אותו תעבד ובו תדבק", ולמה נשנו עוד הפעם בלשון רבים? - כי בזמנים רגילים אפשר לכל יחיד להיות ירא ה' ביחידות, בתוך ד' אמותיו, אבל בשנים של זעזועים, שהכפירה והמינות משתוללים בעולם, והעולם מוצף מסיתים ומדיחים, אז כוחו של היחיד הוא אפסי, ויש צורך בליכוד המחנה, וביצירת כוח של רבים כדי להתגונן ולהשיב מלחמה שעה, ולכן כשמדובר בנביאי השקר ומסיתים ומדיחים, חוזרת התורה על אותם הדברים בלשון רבים, לרמוז על איחוד הכוחות, כי זו היא העצה כנגד המסיתים והמדיחים, להתלכד כנגדם: "אותו תיראו ואת מצוותיו תשמורו ואותו תעבדו ובו תדבקו".

(אמרי חן')

"ופנית בבוקר והלכת לאוהלך" (טז,ז)

כתב רבינו יצחק עראמה זצ"ל בספרו "עקידת יצחק". עיין ומצא, שבשום מקום לא נאמר על שבעה ימי הפסח שהם חג לה'. לשון זו מצינו אך ורק על שבעת ימי חג הסוכות, "וחגותם אותו חג לה' שבעת ימים בשנה", וביאורו, שהבדל יש בין חג הפסח לחג הסוכות. חג הפסח מציין את חירותנו משיעבוד מצרים, ואילו חג הסוכות בא לציין את השתעבדותנו לבוראנו יתעלה. לפיכך, בחג פסח נאמר: "ופנית בבוקר והלכת לאוהלך", למנוחה ומרגוע כבני חורין. אבל בחג הסוכות שוהים אנו שבעה ימים בסוכה, מסתופפים בצילא דמהימנותא, חוסים בצילו של מקום. איננו שבים בחג זה לאוהלינו, אלא מסתופפים בסוכה, בצל השכינה!

(מעייין השבוע)

אחד ממקורביו של רבי יצחק אלחנן ספקטור גאב"ד קובנה, מציין את מידת כבוד הבריות שלו: עד כמה כיבד רבינו כל אדם קטן כגדול, לא יוכל אדם שלא שימשו לשער בנפשו. כי היה משים עצמו כשיריים כלפי הזולת. לא ישב לאכול סעודתו אם לא ראה את משרתי ביתו, או את אורחיו אוכלים. אם המשרתים היו עדיין טרודים בעיסוקם, ישב וחיכה להם בסבלנות וכבוד, ולא טעם טרם התיישבו לידו לאכול. (תולדות יצחק, עמוד 14). בה במידה שרבי יצחק אלחנן התרחק מן הכבוד, היה שוקד ומהדר לכבד אחרים. כשהיה מזדמן לעיר או לעיירה אפילו לכמה שעות בלבד, היה מזדרז להכנס אל המרא דאתרא לבקרו. כשהיו מזמינים אותו לסיים ש"ס או משניות, השתדל תמיד לרומם את כבוד המגיד שיעור והגבאים בעיני הנוכחים. בדרך זו נהג כשהיה שומע דרשתו של מגיד, או תפילתו של חזן. הוא - ראש הגולה, היה מן הראשונים שהיה נחפז וניגש להושיט את ידו החמה ולברכם ב"ישר כוח" לבבי. היה רגיל לכנות את כל מכריו בתואר "רבי" ואף שלא בפניהם. ולא רק לבעלי בתים הנכבדים, אלא גם לבעלי מלאכות. באי ביתו היו רגילים לשמוע אותו כשהוא אומר: "הזמינו את רבי ישעיהו הסנדלר", "קראו לרבי גרשון העגלון" וכדומה. עוד דבר אופייני ראו ברבי יצחק אלחנן, שלא זו בלבד שלא עלה על דעתו לומר איזה דבר חידוד, או אימרה שנונה על חשבוננו של הזולת, אלא אף לא רצה לשמוע כגון דא מפי אחרים. מפני שכל דבר חידוד קרוב הוא שיהיה מעורב בו פגיעה בכבוד אדם מישראל, וכבודן היה בעיניו יקר, נעלה ונשגב.

מעשה ברבי יצחק אלחנן שיצא מביתו בלוויית אחד העסקנים, כדי להתרים נגיד העיר עבור בעל הבית - בן טובים שירד מנכסיו. משום שאותו אדם היה ידוע בעיר ומכובד בין הבריות, גמרו ביניהם להעלים את שמו מן התורמים. תוך כדי הליכתם, נכנסו לעשיר אחד שמובטחים היו בו שיתן להם נדבה הגונה. קיבלם העשיר בסבר פנים יפות, הכניסם לטרקלין ושאל למטרת בואם. שחו לו את הענין, נכנסה בעשיר רוח סקרנות והחל לחקור מיהו הנצרך, השיב הרב: אין אנו יכולים לגלות, אדם חשוב שירד מנכסיו הוא, ומצוה עלינו להחזיק בו להקימו. הרהר העשיר ואמר: רבי, הריני מנדב עשרים וחמש רובל לצדקה זו, ובלבד שיאמר לי לשם מי היא. העסקן תלה עיניו ברב, כמהסס ואומר עשרים וחמישה רובל אינם דבר של מה בכך. אולם הרב פסק את פסקו: אין אנו יכולים לגלות. ראה העשיר שהרב עומד בדעתו, המשיך ואמר: רבי, הריני נותן חמישים, ובלבד... הרב ממשיך ועומד בשלו, אני לא אגלה, כבודם של בריות יקר מאוד בעיני, ולא אמירנו בכל מחיר. רבי, הריני נותן מאה רובל! כאן פצה העסקן את פיו ופנה אל הרבי: רבי, אולי נוכל לגלות שמו של פלוני, בתנאי שהלה יבטיח לנו בהבטחה גמורה שלא יגלה לשום אדם בשום פנים. הרי מאה רובל לפנינו! כמה טרחות נטרח, ועל כמה פתחים נחזר, עד שנאסוף סכום שכזה. רבי יצחק אלחנן אינו זו מדעתו, ופנה שוב לעשיר: אל תפציר בנו, אף אם תתן לי את כל הון ביתך לא אגלה. כבודו של אדם שווה כל הון שבעולם. כיון ששמע העשיר עד היכן דברים מגיעים, ביקש סליחת העסקן, והכניס את הרב לחדר פנימי. עתה נפתרה התעלומה... כאן שפך העשיר את ליבו לפני הרב, וגילה לו כי שעתו דחוקה עליו, הוא הולך ויורד מיום ליום, ואינו רואה מאין ימצא מוצא. זה כמה זמן רצה להכנס אל הרב, לשפוך ידו ולבקש עצה ותושיה, אלא שחושש היה שמא יודע הדבר בין הבריות, בהיות בית הרב פתוח לכל. ברם, עתה שנוכח עד כמה זהיר הרב בשמירת סוד, הריהו מפיל תחינתו לפניו שיעמוד לו בשעת דחקו וימצא לו פדות והצלה...

(הזהירו בכבוד חבריכם)

חנוך לנער

זכו - שכינה ביניהם

מה תרצו? בן או כסף?

בעת סיום מסכת פסחים ב"תלמוד תורה" בעיירה קוצמן במדינת רומניה, שהיתה תחת פיקוחו האישי של האדמו"ר ה"מקור ברוך" מסערט-ויז'ניץ, נערכה חגיגת סיום רבתי, בהשתתפות הורי התלמידים וקהל גדול. תופעה מיוחדת היתה אז, כשאחד התלמידים קם ודרש לפני הקהל, וכה היו דבריו (את תוכן הדברים הכין יחד עם ה"מקור ברוך"): בסיום מסכת פסחים עוסקת הגמרא בנושא מצות פדיון הבן, בהביאה סיפור "רבי שמלאי איקלע לפדיון הבן", שם התעוררה שאלה, מי מברך את ברכת "על פדיון הבן" וברכת "שהחיינו", הכהן או אבי הבן, ונפסק שם להלכה כי אבי הבן מברך שתיים: "על פדיון הבן" ו"שהחיינו". בנוסח פדיון הבן שואל הכהן את אבי הבן: "מאי בעית טפיל?", פירוש: מה הינך רוצה יותר - מה הינך מעדיף לקבל מתוך שני הדברים המונחים לפניך, את הבן או את הכסף? כאן יש להבין - המשיך הנער בדבריו: מה פירוש השאלה, וכאילו זכאי אבי הבן לבחור מה שהוא רוצה? האם קיימת בכלל אפשרות שהאב ישאיר את השקלים בכיסו ויתן את הבכור לכהן? הרי התורה הטילה עליו חובת מצוה לפדות את בנו? אך אפשר להגיד כי פירוש השאלה הינו כזה: הכהן, זהו המנהיג הרוחני, אומר לאבי הבן: אומנם זכית שהקב"ה העניק לך בן בכור, כעת באת לקיים מצות פדיונו. עליך לדעת מהי שאיפתך לראות בעתיד מן זה? באיזה צורה רצונך לגדלו ולחנכו? שאיפתך שהילד הפדוי יהיה "שלך" - שיקיים מצוות ומעשים טובים כמו שקיימו אבותיך? או רצונך בכסף - שמטרת חייו תהיה כסף, ולמטרה זו תכוין את חינוכו? על כך עונה האב: אני רוצה את הבן ברוח הדברים שכיוונת. אמירתו היא מתוך שמחה, ומברך ברכת "שהחיינו", שאינה נאמרת כידוע, אלא רק במצב של שמחה. דרשה זאת מצאה חן מאוד בעיני השומעים, וכולם הבינו את מטרתה האמיתית ולמי היא מופנית. ואף אנו נאמר: הגיע הזמן להחליט מי יותר חשוב? אין למהר לענות בלשון הידועה: מה השאלה בכלל? בודאי שבני הוא... אבל, מה אתה עושה בפועל? עם מי אתה נפגש יותר? המעשה הוא הקובע וטוב וכדאי לחשוב על כך.

כל אחד ומעלתו המיוחדת

ביתו של ה"חפץ חיים" צ"ל שימש כתובת לכל קשה לב ומר נפש. לפניו פתחו סגור ליבם, והיו מתנים את צרתם ומחסורם. ביוצאם ממנו, הרגיש כל אחד שהוקל לו, וכי נעזר בעצה ותושיה, בעידוד או בכסף. בעת הצורך היה עומד לימין נרדפים נגד הקמים עליהם, השלים בין יריבים והשקט מקטרגים. והכל בדברי ריצויו ושלומו ובהצנע לכת. המון מתכבים ופניות אישיות מקרוב ומרחוק מכל קצוי תבל נתקבלו אצלו. כל אחד עם צורו בעיותיו ודאגותיו הפרטיות. ה"חפץ חיים" חדר לתוך תוכה של כל בעיה. לא עבר לסדר יומו עד שהשיב, עשה ופעל למען המצפה לעצתו ועזרתו. פעם בא אליו יהודי אומלל ושפך לפניו את מר ליבו: לפניו היה בעל בית מכובד בעירו, והפך למחוסר לחם. עזרו ידידיו והלוו לו סכום כסף שיתחיל שוב לסחור לבסס עצמו. הוא נסע לוורשה וקנה שם סחורה. בדרך חזרה לביתו ברכבת, התנפלו עליו חיילים פולניים, היכוהו ומרטו זקנו. אך הגיעה הרכבת לתחנה, חטפו החיילים ממנו סחורתו וברחו. הוא נשאר ערטילאי. ה"חפץ חיים" בילה עימו כשעתיים, התאמץ לנחמו ולעודדו. את דבריו תיבל כדרכו בפסוקים, משלים ומאמרי חז"ל, וחזק את בטחונו בהקב"ה. אף הזמינו להיות אורחו. היות וה"חפץ חיים" היה אז בזיקנה מופלגת, שלח אחר ראשי ישיבתו רבי נפתלי טרופ ורבי משה לנדינסקי, וביקשם שיסובבו בעיירה ויתרימו עבור היהודי. לאחר שנאסף סכום הגון, הושיט לו ה"חפץ חיים" הכסף ואיחל לו שמהיום והלאה ההצלחה תאיר דרכו. מלא עידוד ותקווה עזב הלה את ראדין. פעם אחרת בא אליו יהודי, וסיפר לו על ביתו החולה אנושות. עלה ה"חפץ חיים" צ"ל לעליית ביתו והחל להעתיך בבכיות עבודה. אלה שעמדו מאחורי הדלת שמעוהו מתחנן: ריבונו של עולם! הרבה פעמים האזנת לתפילתי, אנא הקשב גם עתה... סח תלמידו, רבי יוסף שלמה כהנמן: בחול המועד פסח תרס"ח הגיע לראשונה לביקור בראדין. מיד פנה לבית ה"חפץ חיים" ולא מצאו. הוא ישב והמתין. פתאום שמע קול יללה בוקעת, בכי המבטא כאב נורא. הוא נדהם, והוסבר לו שה"חפץ חיים" מבקש רחמים עבור אישה המקשה בלידתה. מיד אמר לעצמו: כיצד יכולים לעזוב מקום כזה, בו שרוי אדם המסוגל לבכות בכי קורע לבבות על צרת הזולת! ובו במקום גמר אומר ללמוד בראדין ולהסתופף בצילו של ה"חפץ חיים" צ"ל. ה"חפץ חיים" היה יוצא מן הכלל במאמציו הרבים לעזור לאחרים. גם כל אדם הינו מיוחד וטומן בתוכו תכונות מיוחדות. תפקיד של בן זוגו הוא ללמוד להעריך את יחודיותו. וכאשר כל אחד מאיתנו ילמד את הטוב שבשני, את המעלות הנפלאות, היחודיות שאין לה אח ורע, הרי שנשיג את השלוה והנחת.

עשה לך רב

שו"ת ממז"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

טבילת כלי" או "על טבילת כלים"?

על טבילת כלים.

האם טבילת כלים חיובה מדאורייתא או

מדרבנן?

במתכת חיובם מדאורייתא, בזכוכית חיובם מדרבנן.

האם על טבילת מוט בלנדר יש לברך "על טבילת כלי"?

אם הוא נוגע במאכל יברכו.

האם אפשר לטבול כלי לפני שמעניקים אותו מתנה לחבר (כלומר לתת אותו טבול)? ראוי שבעל הכלי יטבול זאת ולא אחרים יטבילו לו ובפרט אם לא מינה אותם שליחים לכך.

האם ניתן למכור כלים לגוי, ואח"כ לקחת ממנו בחזרה בתורת השאלה במקום להטבילם?

מותר בשעת הצורך משום כלים שאולים.

ענין המצוה וטוב שיהיה ע"י גדול.

האם נשים יכולות להטביל כלים?

ודאי שיכולות.

האם מותר להשתמש עם תבניות חד

פעמיות מאלומיניום כמה פעמים באותו יום בלא לטבול אותם?

המיקל יש לו ע"מ שייסמוך, אך לכתח"י יש להמנע מלנהוג כן.

קבוצה שהלכו לצלות בשרים על האש

וראו שאין להם רשת והלכו וקנו ואין להם מקום לטבול, האם מותר להם להשתמש בזה כדין שימוש חד פעמי? (ואח"כ יטבולוהו לצורך השימושים הבאים)

לא יעשו כן ובפרט שהוא איסור דאורייתא האם מותר להטביל כלים בבריכת שחיה או ג'קוזי?

רק במקוה הכשר לטבילת נשים.

האם כשמטבילים כלים רבים מברכים "על

אדם שהגיע להתארח בבית חבריו שאינו

שומר תו"מ ומזג לו המארח שתיה בתוך כוס זכוכית שכנראה אינה טבולה, האם מותר לאורח לשתות?

ימנע מלשתות מכוס זאת.

אדם שטבול כלי ואח"כ מצא מדבקה על הכלי, האם צריך לחזור ולטבול את הכלי?

אם המדבקה מחוץ לכלי אפשר להקל ואם בתוך הכלי יחזור לטבול בלי ברכה.

אדם שרוצה לעשות שימוש חוזר בבקבוקי יין העשויים מזכוכית, האם חייב לטבולן?

אם הם תוצרת חו"ל יש להטבילן.

האם כלי פלסטיק קשיחים שמשמשים לזמן רב חייבים בטבילה?

נהגו להטבילן בלי ברכה.

האם ילד פחות מגיל שלוש עשרה שנים יכול להטביל כלי זכוכית?

אפשר להקל ובפרט אם הוא יודע ומבין

אל תקרי הליכות אלא הלכות

ביאור ברכת "בורא נפשות", היינו שהקדוש ברוך הוא בורא נפשות רבות וחסרונן, כגון לחם ומים שאי אפשר בלעדיהם. ועל כל מה שבראת להחיות בהם נפש כל חי, היינו דברים שאף אם לא בראם יכול העולם להתקיים בלעדיהם שהם לתענוג כגון תפוחים וכיוצא בהם, ומסיים ברוך חי העולמים. והמנהג לתחום "חי העולמים" אות ח' בפת"ח.

אין צורך לשבת כשמברך ברכת "בורא נפשות", אלא אפשר לברך ברכה זו גם כשהוא עומד. וברכת בורא נפשות אין צורך לברך אותה במקום שאכל או שתה, אלא רשאי לקום ממקומו ולברך אותה במקום אחר.

מי שאכל פירות עד ששבע מהם, ושכח ולא בירך ברכה אחרונה, יכול לברך ברכה אחרונה עד שבעים ושתים דקות מאכילתם. אבל לאחר שבעים ושתים דקות לא יברך, אלא אם כן מרגיש בעצמו שהוא שבע מהפירות ואינו תאב לאכול פירות, כי זה מראה שהמוזן לא נתעלל במעיו. ואם מסופק אם הוא שבע או לא שבע, לא יברך, כיון שספק ברכות להקל.

מי שאכל אכילה מועטת של פירות ולא שבע מהם, ישתדל לברך מיד ברכה אחרונה, כיון שבאכילה מועטת קשה לשער מהו שיעור עיכול. אבל יכול הוא לברך ברכה אחרונה עד חצי שעה מאכילתם. ואם שהה יותר מחצי שעה, ישתדל לאכול עוד כזית פירות, ואז יברך ברכה אחרונה ויפטור גם את מה שאכל לפני כן. או שישמע את הברכה האחרונה מאדם אחר שאכל ואם אינו יכול לעשות כן, יכול לסמוך על הפוסקים שסוברים שאפשר לברך עד שבעים ושתים דקות.

(מהבירה והלכותיה)

השונה יין או שאר משקים, אם שתה רביעית בבת אחת מברך ברכה אחרונה, אבל אם שתה פחות מרביעית, אלא ששתה שיעור כזית, יש ספק אם חייב בברכה אחרונה, ולכן יש לזהר לשתות או פחות כזית, שבזה ודאי אינו חייב בברכה אחרונה, או לשתות רביעית בבת אחת, שבזה ודאי שחייב בברכה אחרונה. ואם בכל זאת שתה כשיעור כזית, לא יברך ברכה אחרונה כלל, שספק ברכות להקל.

השונה משקאות קרים שיש בהם חתיכות קרח מרוסקות, וממילא שהה בהם יותר מכדי שתיית רביעית בבת אחת, אינו מברך ברכה אחרונה אחריהם. אבל השונה כוס מים קרים או כל משקה קר אחר, ושתה רביעית בבת אחת, מברך ברכת בורא נפשות רבות לאחר שתייתו. והמנעו לבן או אשל ושתה רביעית בבת אחת, מברך אחריו בורא נפשות.

השונה מרק חם על ידי כף (שלא בתוך הסעודה), אינו מברך לאחריו ברכה אחרונה, כיון ששווה יותר מכדי שיעור שתיית רביעית. וכן האוכל אורז מחוי, שהאורז בתוך המרק נתמזק וכמעט אין האורז נרגש, ואוכל על ידי כף, אינו מברך ברכה אחרונה. וכמו כן השונה דייסה דלילה באמצעות כפית, אינו מברך ברכה אחרונה.

הגומע ביצה חיה, או שנתנו את הביצה במים חמים, ועודנה רכה וגומעה כן, אין לו לברך אחריה ברכת בורא נפשות רבות, כיון שיש אומרים שדין ביצה כמשקה, והרי אין בה שיעור רביעית, וספק ברכות להקל. אלא אם כן יאכל או ישתה דברים אחרים עימה, שאז יוכל לברך עליהם ברכה אחרונה, ותבוא עליו ברכה.

על פירות האילן (חוץ מחמשת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל), וכן על פירות האדמה וירקות, וכן על כל דבר שאין גידולו מן הארץ, אם אכל מהם שיעור כזית שהוא 27 גרם, בכדי אכילת פרס, שהוא כשבע דקות וחצי, מברך לבסוף בורא נפשות רבות. ואפילו אכל כמה סוגי פירות וירקות, אינו מברך לבסוף אלא ברכה אחת בלבד.

מי שמסתפק אם אכילת הכזית של הפירות או הירקות, היתה בכדי אכילת פרס או לא היתה בכדי אכילת פרס, לא יברך ברכת בורא נפשות, כיון שספק ברכות להקל. ואם יש באפשרותו לאכול עוד, יאכל עוד כדי שיתחייב בברכה אחרונה על מה שאוכל עכשיו, ויכוין לפטור גם מה שאכל מקודם. ואם אין באפשרותו לאכול עוד, יהרהר את ברכת בורא נפשות בליבו.

השונה משקה ושתה רביעית (86 גרם) מברך ברכה אחרונה. ואם שתה מעט וחזר ושתה, אם יש מתחילת שתיה ראשונה עד סוף שתיה שניה כשיעור שתיית רביעית, מצטרפות השתיית זו לזו, ומברך לאחריו ברכה אחרונה. ואם שהה יותר מהזמן ששתיים שיעור שתיית רביעית, אינו מברך ברכה אחרונה.

המוצץ תפוז או לימון מתוק מברך עליו "שהכל נהיה בדברך", ואינו מברך ברכה אחרונה כלל, כיון שצריך שישתה רביעית בבת אחת, וכאן אי אפשר בשום פנים לעשות כן. אבל אם מוצץ על ידי לעיסה בשיניו, ואחר כך זורק את התפוז או את הלימון, מברך תחילה בורא פרי העץ. ואם אכל כזית בכדי אכילת פרס (בתוך שבע דקות וחצי), מברך ברכה אחרונה.

משל ונמשל

על אונניים ערלות. הוא העולה לאמבולנס, הובהל לבית החולים, הוכנס למיטה וחובר למוניטור. "אבוי", התמרמר בזעקה, "הכביש פקק, התנועה תושבת, העיר תחסם!". "שקט!", תבע החולה במיטה הסמוכה. "מה היללות הללו?". "בעלי מנווט את התנועה לירושלים", הסבירה האישה. "הבליס", הפטיר הלה, "בעלך הוא התמהוני שיושב ליד הממוזר? וכי באמת סבור היה שהתנועה מתנוונת על ידו? והרי הממוזר ניווט את התנועה, וניווטה בלעדיו!". המוניטור של מר געש השתולל. "מה הוא אומר?!", ייב מר געש, "מה אמר?!", ואך הרעיה המסורה נחלצה להגנה: "איך תוכל לטעון כך על עבודתו המסורה, לשם מה עמל בפרך ארבעים שנה?!"... אך הלה סובב אצבעו סביב רקתו ואמר בלא חמלה: "לשם מה! כי אחזו השיגעון, גבירתי, משום כן!..." אתם צוחקים רבותי - היה רבי שלום מתנגן בקולו - אבל מר געש זה הוא אנחנו... גועשים ומתגעשים כל היום, כל החיים. על מה ולמה? להביא פרנסה, להרוויח עוד ועוד, להדביק את יוקר המחיה. ומשום כך אין לנו פנאי, לא לתפילה בנחת ובכוונה, לא לשיעור תורה, לא ללימוד עם הילדים ולמעקב אחר התנהגותם, לא לשיחת נפש והדרכה, משום שגודל העול על צוארנו וכבדה האחריות על שכמנו, חייבים אנו להביא פרנסה... אמת ויציב, אין זה דומה לחלוטין לאותו מר געש, משום שמוטלת עלינו חובת ההשתדלות. אבל הרי "מזונותיו של אדם קצובים לו מראש השנה עד ראש השנה, וידועים דברי הרמב"ן ז"ל כי "הגזירה אמת, והחריצות שקר". ומדוע לא נלמד מפרשת ירידת המן: "וילקטו המרבה והממעט, וימדו בעומר - ולא העדיף המרבה, והממעט לא החסיר, איש לפי אוכלו לקטו". וכי סבורים אנו שהבורא יתברך יענישנו וימעט מזונותיו אם נוסף שיעור תורה, אם נתפלל ביתר מתינות, ואם נקדיש יותר תשומת לב לחינוך ילדינו?!

(מעייני השבוע)

המכירים אתם את סיפורו של געש? המגיד הירושלמי, הגאון הצדיק רבי שלום שברדון זצ"ל, סח אודות מסירותו המופלאה של מר געש, מוסר העבודה הנעלה שלו. עם שחר מופיע היה במקום עבודתו - קיץ וחורף, בסופה ובשרב. נושא עימו כיסא מתקפל ומטריה, בקיץ הפכה לשמשיה. מצב היה את הכיסא למרגלות הרמזור, על אי התנועה בואכה ירושלים. מפקח היה על התנועה לבירה, שתזרום כסידרה. כשהאור ירוק, סימן במטרייתו לנהגים לנסוע, להתקדם, לא לעכב את השיירה. כשהתחלף לצהוב נושא היה את המטריה מעלה, לאות אזהרה, וכשהבליח האור האדום פשט ידו ועצר במטריה את התנועה! והנהגים ציינתים היו, נשמעו להוראותיו בלי עירעור. כל עוד חסמה המטריה את דרכם, לא העז איש לנסוע! בזו אחר זו נעצרו המכוניות, בשיירה ארוכה ארוכה, מכבדים את הצו. אבל, אך התחלף האור לירוק - והמחסום הורם. מר געש ציוה: "סע" - והכל החלו לנוע, ממנהרים להשמע להוראה, משתדלים לעבור את הצומת בטרם יניף מר געש את המטריה בהבהוב הצהוב! ומר געש אינו יודע מנוח, מהפציע השחר עמל בפרך וניווט את התנועה הסואנת, ברגש אחריות מעורר הערצה. לא הרשה לעצמו הפוגה, לא ידע רגע מנוחה. הן כבדה המטלה המוטלת על כתפיו, לדאוג שהתנועה תזרום כסידרה אל הבירה! רק באישון לילה, בגבור עליו הרעב והתשישות, מקפל היה את הכיסא ושב לביתו. מדווח לרעייתו שהיום עבר בשלום. לא היו פקקים. העיר ניצלה מקטסטרופה. ומרת געש המתפעמת, הגישה לו את ארוחתו בעיניים מעריצות: אח, אילו היו הרשויות יודעות להעריך את תרומתו! אבל, השנים עשו את שלהן, הגיל נתן את אותותיו, גם המתח, החרדה והאחריות הכבדה חרטו את רישומן, ומר געש לקה בליבו. אחזו שבו, רעייתו הזעיקה את הרופא שקבע נחרצות: יש להזעיק אמבולנס ולהביאו לבית החולים, כל רגע יקר! "לא, איני יכול", נאנק מר געש, "התנועה, מה יהא עליה?!" מחאותיו נפלו

לרפואת
והצלחת
משה בן
שושנה

לעילוי נשמת
האשה החשובה
המזוככת ביסורים
שושנה פרהה
בת סלימה

לעילוי נשמת
האשה החשובה
המזוככת ביסורים
פרידה
בת מליה

לעילוי נשמת
האשה היקרה
המזוככת ביסורים
עזרא
בן גוהר

לעילוי נשמת
האשה היקרה והחשובה
מזכרת הרבים
חיים אברהם
בן נזירה

לעילוי נשמת
האשה היקרה והחשובה
אבי אנוך קור
בן שלמה
ופרידה

לעילוי נשמת
האשה היקרה והחשובה
יצחק בלו
בן שרה

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון: 052-7647449
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילויות המוסדות גם דרך נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתנו: מפרץ שלמה 100 חולון

רוצה להיות
ממזכי הרבים
ולהפיץ את העלון?
052-7647449

